

κατεδαφίσῃ τὸ ἔργον τοῦ Βολνέη. Μιμήσει δὲ πρὸς λαοὺς κορεσθέντας τῶν Βολταιρίων σαρκασμῶν, ὡργισμένους, κατὰ τοῦ ἀθεϊσμοῦ, καὶ ἀναδεῖξας ἐκυρών τοῦ Εὐαγγελίου ἀπόστολον, ἐπτερώθη ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς ἐμπνεύσεως, ἀπὸ τὴν ἀξιόλογον χάριν τῶν δογμάτων του, καὶ ἡθέλησε νὰ ἐγκαθιδρύσῃ εἰς τὸν θρόνον των τὰς ἀργὰς τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Καὶ ἀφεὶς ἐπὶ χρόνον τινὰ τὴν πατρίδα αὐτοῦ κηλιδουμένην ἐν τῇ ἰλūτῃ τῆς πλάνης, καὶ σπαραχθεῖταν ὑπὸ τῆς ἀπάτης, ἐπορεύθη εἰς μακρὰ κλίματα ἵνα ἀντλήσῃ τὸ πῦρ τῶν χριστιανικῶν δογμάτων εἰς τὰς ὑπωρείας τοῦ Κρανίου-τόπου, εἰς τοῦ Θεανθρώπου τὸν τάφον.

Διὰ πολλοὺς λοιπὸν λόγους παρομοιάζω τὸν συγ-
γραφέα τῶν Μαρτύρων εἰς ἔνα ἄγιον, δην εὑρίσκω
εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ 4 αἰώνος, τὸν ἄγιον Ἰερώνυ-
μον λέγω, τὸν μεγαλόψυχον Ἰλλυριὸν, διτὶς λιπὼν
τὴν Ῥώμην ἐκπνέουσαν εἰς ἡμέρας διαφθορᾶς καὶ
κακοθείας, διένη τὰς ἑρήμους τῆς Ἀνατολῆς καὶ
τὰ ἐρείπια τῶν ἀρχαίων τοῦ Ἱσραὴλ πόλεων, καὶ
ἐπορεύθη ἵνα κλεισθῇ εἰς ἀσκητικὸν κελλίον παρὰ
τῇ φάτνῃ τῆς Βηθλεέμ· Ἐκεῖ μελετήσας τὰ
ἔπη τῶν Ἱερῶν Γραφῶν, ἀνέδειξε διὰ τῆς ἐμ-
ψυχώσεως τοῦ χριστιανισμοῦ τὴν ἕαυτοῦ πατρίδα
κραταιάν καὶ περίδοξον. Οὕτω καὶ ὁ Σιατοβριάν
διὰ τῆς ἀσκητικῆς αὐτοῦ ταπεινότητος καὶ διὰ
τῶν δογμάτων ἐνὸς πατρὸς τῆς ἐκκλησίας καὶ
φιλῶν πᾶν ἄγιον λειψανον, ἐπεσκέψθη τὴν σεβα-
σμίαν γῆν τῆς Παλαιστίνης καὶ περιέγραψεν εἰς
ἡμᾶς διὰ Γαλλικῆς εὐγλωττίας τὸν Ἀγιον Τάφον
καὶ μάλιστα τὰ ἱεροσόλυμα, καθώς ὁ πρὸ αὐτοῖς
Α. Ἰερώνυμος ἤθελε τὰ γράψει διὰ τῆς Ἰλλυρικῆς
γλώσσης του.

Ο δέ Άλφρόνσος Δαμαρτίνος Θερμὸς ἔτι ἐκ τῶν Ποιητικῶν Μελετῶν του, ἔγραψε τὴν Ἀνατολὴν κατὰ τὰς περιηγήσεις του, οὐχὶ πιστὸς ὅσον ἡ Σιατωριάν, οὐχὶ διστάζων ὡς ὁ Βολνέτης, ἀλλὰ τὴν μέσην βαδίζων ὁδὸν, ἀσπάζεται μὲν τὸν λόγον τοῦ χριστιανισμοῦ μετ' εὐλαβείας, σέβεται δὲ τὴν γραφὴν τοῦ Κορανίου, καὶ οὕτω φαίνεται θέλων νὰ ἀδελφώσῃ τοὺς Θεολόγους τοῦ Βατικάνου καὶ τοὺς Οὐλεμάδας τῆς Μέχας, καὶ ἀνεξίθρησκο ἐν ταῖς διαφοραῖς τῶν δογμάτων ἀναπαύεται ἐπὶ τῇ ὑψηλῇ ἴδεᾳ τοῦ Θεοῦ. Αμφιβάλλει μὲν κατὰ τὴν ἔξετασιν τῶν συμβόλων, ἀλλ᾽ ἡ ἀμφιβολία αὐτοῦ δὲν φέρει εἰς ἀγανάκτησιν τὸν πιστεύοντα διότι, μυρονομένη ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ θυμιάματος τῶν θυσιαστηρίων, παρουσιάζεται ἐστεμμένη ὑπὸ τῶν ῥόδων τῆς Ἱεριχώ, ἡ ὑπὸ ἄλλων ἀνθέων συλλεγθέντων εἰς τὸν Κρανίου-τόπον.

Ούτως ἐζήτησα νὰ ζωγραφήσω τοὺς τρεῖς τῆς
Γαλλίας συγγραφεῖς, οἵτινες ἐδόξασαν πλειότερον
τὸ ὄνομά των, περιγράψαντες τοὺς τόπους καὶ τοὺς
λαούς τῆς Ἀνατολῆς. Σκεπτικὸς μὲν ὁ πρῶτος, πι-
στεύων δὲ ὁ δεύτερος, καὶ ὁ τρίτος μέτοχος ὁ δέ-
μεν τῆς μιᾶς, δὲ δὲ τῆς ἄλλης δοξασίας.

Οστις δὲ ἐπιθυμεῖ νὰ ιδῃ τὴν Ἀνατολὴν μετὰ θυμησίων χρωμάτων περιγραφομένην, τὴν τε φω-

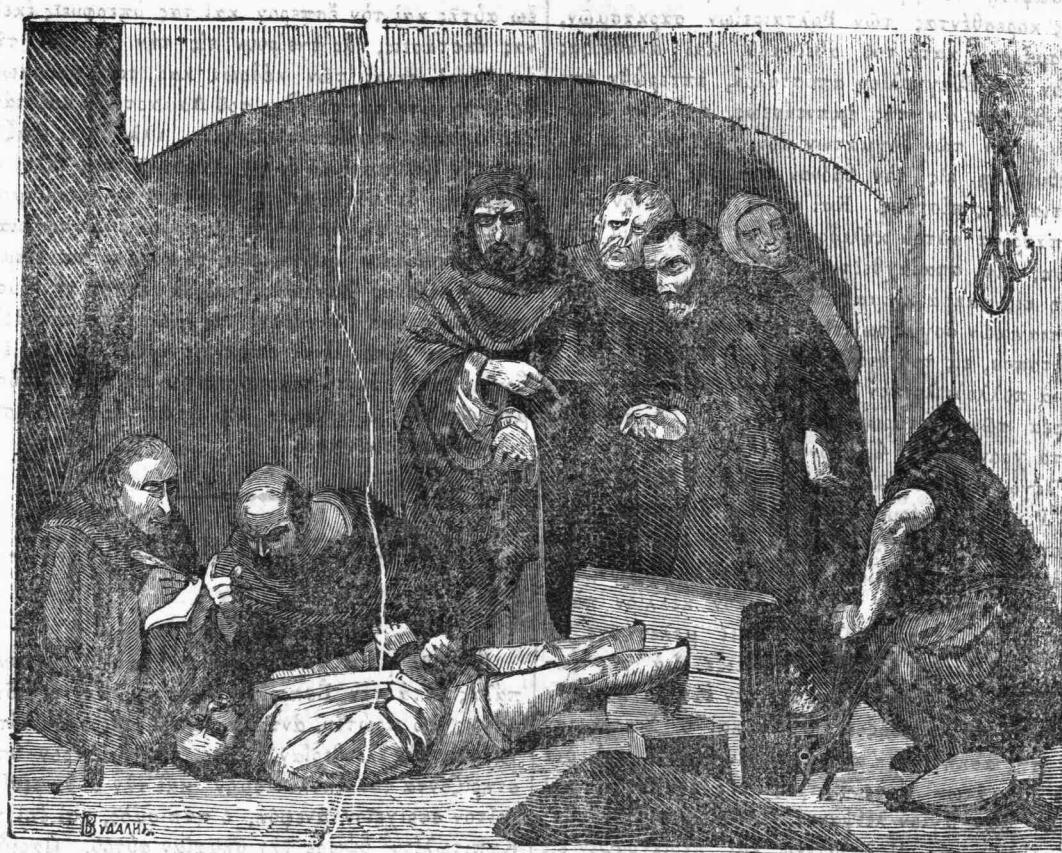
τεινόντητα τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς θυλάσσους καὶ τὴν
ἔω αὐτῆς καὶ τὸν ἔσπερον καὶ τὰς ὑπερφυεῖς ἐκεί-
νας ἐκστάσεις, οἷς ἐγείρουν εἰς τὴν ποίησιν τῆς
ψυχῆς αἱ σκιαὶ τῶν κέδρων καὶ τῶν φοινίκων,
ἃς ἀναγνώσῃ τὰς σελίδας τοῦ Λαμπρτίνου καὶ πάν-
τες οἱ πόθοι του ἐκπληροῦνται. Άλλ' ὅστις ἐπιζη-
τεῖ τὴν Πχλαιστίνην ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ θέλει νὰ
φλέγεται δί' αὐτῆς ἐν τῇ ἑσίᾳ τοῦ χριστιανισμοῦ,
ἃς προσφύγη εἰς πᾶν ὅ,τι ἔγραψεν ὁ Σιστωθρίαν,
ὅ δὲ ἐπιθυμῶν νὰ γνωρίσῃ τὸ κλίμα, τὰ ἔθιμα,
τὰς διαφόρους λατρείας, καὶ νὰ ἐτάσῃ τὴν φύσιν
τῶν λαῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἃς μελετήσῃ τὸν Βολ-
νέη, διότι οὕτος εἶναι ἀποκλειστικῶς ὁ πλέον ἐμ-
βριθῆς καὶ ὁ ἀκριβέστερος πάντων τῶν ἄλλων ὅσοι
μέχρι τοῦδε μετέδωκαν εἰς ὑμᾶς τὰς ἐντυπώσεις.
τῶν περιγγήσεών των.

Г. Х. З.

Ο ΠΑΠΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΙΕΡΟΚΡΙΣΙΑ.

Έκ της μεταξύ Έλληνισμού και 'Ρωμαϊσμού πάλις κατά τὴν Ἐσπερίαν Εύρωπην, ἐκ τῆς διαμάχης τοῦ πρώτου, ἀντιπροσωπεύοντος τὴν ισότητα και τὴν ἀλευθερίαν, πρὸς τὸν δεύτερον ὑποστηρίζοντα τὸν ἀπολυτισμὸν και τὴν αὐθικρεσίαν, τρίτον στοιχεῖον ἀνεφύν, δι παπισμὸς, και ἐπὶ τοῦ Καπιτωλίου ὑψώσε τὴν σημαίαν αὐτοῦ. Παριδῶν τοῦ Χριστοῦ τὸ θεῖον ἔκεινο και μέγα ἔπος, ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτοις, δι παπισμὸς, και πλευρεσὶς τὴν ἐντολὴν, ἣν ὡς ἐκκλησίᾳ παρὰ Θεοῦ ἐλαθεν, ἀντὶ διὰ τῆς ἡθικῆς αὐτοῦ ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπιβρόθης εἰλικρινὲς νὰ καταστήσῃ ἔκυτὸν και ἱερὸν ἄσυλον τῶν ὑπὸ τῶν πολιτικῶν τυράννων καταδυνατευομένων λαῶν, ἀντὶ νὰ ἀναχωρεφώσῃ τὴν διεφθαρμένην τότε κοινωνίαν διὰ τῆς ἡθικῆς τοῦ χριστιανισμοῦ και νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν πολιτείαν εἰς τὴν ισότητα και τὴν ἀλευθερίαν τὴν ἀτομικὴν, ἣν ἐδογμάτισε μὲν ὁ Ἑλληνισμὸς, καθιέρωσε δὲ ὁ Χριστὸς διὰ τοῦ θείου αὐτοῦ θυνάτου, ἀτ' ἐναντίας, ἐπιλήσμων τοῦ καθηκοντός του, ηγούμοδησε πρὸς τὴν αὐθαίρετον πολιτείαν, και συνεργὸς μὲν και ὅργανον αὐτῆς ἐγένετο κατ' ἀρχὰς, ἀκολούθως δὲ, και ταῦτης ἀποκριτήτας ἀνεξάρτητον και ἀπόλυτον δεσπότην ἀνεκήρυξεν ἔκυτὸν, τυρχνικὸν δεσπότην και τοῦ σῶματος και τῆς συνειδήσεως, και τῆς ψυχῆς! Θεράπων τοῦ Εὐαγγελίου, κακὴν ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ ταλάντου δι παρὰ τοῦ κυρίου τῶν ὅλων ἐλαθε, και τὴν ῥάθδον τὴν ποιμαντικὴν εἰς σιδηρᾶν μετέβηλε ῥάθδον, δι' ἦ; ἐν ὄνδριματι τοῦ Χριστοῦ, ἐπάταξε δι' ἴδιοτέλειαν και βασιλέων και λαῶν κεφαλάς. Ἐν ὄνδριματι τοῦ Χριστοῦ, ἄλλοτε μὲν ἐσφενδόνισε τοῦ ἀναθέματος τὸν κεραυνὸν κατ' ἀνθρώπων ἀθώων, ἄλλοτε δὲ, εἰς ἀνόσιον ἐμπορίχν μετέβαλε τὸ ἔλεος και τὴν ἐπιείκειαν τοῦ Θεοῦ.

Εὐτέο. Τόμ. Ζ'. φυλ 33)

Βιδαλη.

Η ΙΕΡΟΚΡΙΣΙΑ.

Πρωτότοκος καὶ οὗτα θυγάτηρ τῆς παπικῆς εὐσεβείας ἐγένετο ἡ Ἱεροκρισία. Άνευ αὐτῆς δὲ ἀκρατος ἔκεινος, δὲ δεσπότικὸς παπισμὸς ἐναυάγει, ἐπὶ τῶν σκοπέλων τῆς διαφθορᾶς αὐτοῦ, ἐπὶ τῶν ύδρων τῆς ίδιας ὑποκρισίας, ητις ἀπὸ τῶν σταυροφοριῶν ἤρχισεν ὑποφανιούμενη· άνευ τοῦ παπισμοῦ δὲ Ἱεροκρισία δὲν ήδύνατο νὰ λάβῃ ὑπόστασιν.

Πιστὴ αὕτη ἐντολοδόχος ἔκεινου, πιστῶς ἕξεπλήρωταιν ἐπὶ αἰώνας ὅλους τὴν ἀπάνθρωπον αὐτῆς ἐντὸλὴν, σύνθημα μὲν λαβόντα τὸ συμφέρον τοῦ ἐντολέως, ὅπλον δὲ ακταινάχητον τὴν θρησκείαν, τὴν ἄγιαν τοῦ Ἰησοῦ θρησκείαν, πρόσλημα δὲ τὴν εἰς τὰς τρίθους τοῦ Κυρίου ἐπάνοδον τῶν αἱρετικῶν.

Ἴπο τοιωτούς οἰώνους παρουσιάσθη ὁ δαιμῶν τῆς Ἱεροκρισίας, ἐν τῇ χοινιώσιᾳ, καὶ κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ πάπτεῖ θυνοκεντίου τοῦ Γ'. ἐν ἑτεῖ 1203 ἔτησε τὴν ἔδραν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Γαλλίας Λαγκουεζόνη, πρόφρασιν καὶ λόγον λαβῶν την ἔξιντωσιν τῶν ὧν αἱρετικῶν θεωρηθέντων Ἀλβυγανῶν. Καὶ ἴσχυρὸν μὲν ἀπήντησεν ἐν Γαλλίᾳ τὸ κατεχόντων τοῦτο δικαστήριον κατὰ τὴν συγκρότησιν αὐτοῦ ἀντίστασιν, καὶ ἐκ τῶν ἐπισκόπων βλεπόντων οὕτω μεταβιβάζομενα τὰ κυριώτερα αὐτῶν δικαιώματα εἰς τοὺς ἀποστόλους τοῦ πάπτεῖ μοναχῶν, καὶ ἐκ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν εὐγενῶν φόδου μετένων τὴν αὐξήσιν τῆς παπικῆς δι-

νάμεως· ἀλλὰ διὰ παντοίων ῥῷδιουργιῶν καὶ διὰ τῆς ἐξέψεως τοῦ φαντασμοῦ τῶν ὄχλων, ἡ ἀνθρώπινος δύναμις ὑπεχώρησεν ἀπέναντι τῆς λεγούμενης παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ, καὶ οὕτω τὴν διαδολικὴν ίδεαν τοῦ θυνοκεντίου ἐπραγματοποίησεν ὁ ἄξιος αὐτοῦ διάδοχος, Γερμανίος δ. Θ'. καὶ πρῶτος διωργάνωσε τὸ δικαστήριον τῆς εἱρεῖς ἑξετάσεως, δικαστὰς ἀνάδειξε τὰ μοναχικὰ τάγματα τῶν Δομινικανῶν καὶ Φραγαισκανῶν.

Άλλα διαιταρχεῖται τῶν αἱρετικῶν ἀπὸ τῆς Γαλλίας εἰς ἀπασάν την Εὐρώπην, ἀνάγκη ἐγένετο ἡ Ἱεροκρισία νὰ προσταλάζῃ καὶ κατασέσῃ τὸ μόλυσμα. Η Γερμανία ἐπλήγησεν αἱρετικῶν, η Γερμανίκη ἦν ἀξόλογον λάφυρον, καὶ οἱ πάπται θεέλησαν νὰ κατατίθωσιν ἐν αὐτῇ τὸ φιλάνθρωπον κύτων δικαστήριον. Ιούνιοντίον ἀφ' ὅ.τι ἐν Γαλλίᾳ συνέβη, ἐν Γερμανίᾳ δὲ αὐτοκράτωρ καὶ τῶν μεγίσταντων τίνε: διὰ λόγους συμφέροντος πολιτικοῦ, πολύμυοι προσφέρονται νὰ δέχθωσιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτῶν τὴν Ἱεροκρισίαν, ἀλλ' ὁ φρόνιμος καὶ ἡρωὺς τῆς Γερμανίας λαβὲ πανταχόθεν ἔξεγειρεται καὶ ἐπαναστατεῖ, καὶ τὸ ιερὸν δικαστήριον καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ πανταχούν τῆς χώρας ταύτης ἐπολεκτίζεται: ἀνεπιστρέπτει. Έκ τούτου μέγα τὸ μῆτος ἐγένετο τῶν παπτῶν κατὰ τοῦ Γερμανίου ὄνόματος, καὶ ἀτρέψους κατεβαλον αὐτοῖς ὕγι-

νκ; πρὸς; εξόντων τῆς ἐν Ἰταλίᾳ κυριότητες τῆς Γερουσίας; τὸ φρονεῖν δὲ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος βαρύνθειτο ἔγκλημα, ἔγκλημα ὅπερ, ἐντὸς τῶν ιερῶν αὐτῆς καθηκόντων, ἀπονέστατα κατεδίωκεν ἡ Ἱεροκρίσις.

Ἐν δὲ τῇ Ἰταλίᾳ αἱρέσεως συμπτώματα ἀνεράντησαν ἀπὸ τοῦ 1221 καὶ ἡ Ἱεροκρίσις ὑφασε τὸ κίρις αὐτῆς κατὰ τὴν ὥραν ταύτην χερσόνυνσον, ἢ μᾶλλον κατὰ τὸ πλειστον αὐτῆς μέρος, διότι ἡ Βενετία καὶ ἡ Νεάπολις ἐπιμόνως ἀντέστησαν κατὰ τῆς εἰσχωγῆς τοῦ μιάσματος τούτου ἐν τοῖς κράτεσιν αὐτῶν. Καὶ ἡ μὲν Νεάπολις ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀποτελεσματικῶς ἀπεσκοράκισε τοὺς Ἱεροὺς δικαστὰς καὶ κατεφρόνησε τῶν διαικηροῦσαν καὶ τῶν ἀπειλῶν τοῦ ἀγίου Πατρὸς, ἢ δὲ Βενετία, ἡ πολυτάλαντος Βενετία, ἐπὶ πολὺν μὲν χρόνον ἀντεπάλαισε κατὰ τῶν παπῶν, ἡ βενετικὴ γερουσία πρὸς ἐνδεκα αὐτῶν ἀντέστη, ἀλλ᾽ ἐπὶ τέλους ἡ νηγκάσθη ὡς ὑποχωρήσῃ καὶ τῷ 1289 ἐπὶ τοῦ πάπα Γρηγορίου τοῦ Δ'. ὁ τυραννόφρων Δόγης Γραδενίκος ἤνοιξε τὰς πύλας τῆς Βενετίας εἰς τὸ δικαστήριον τῆς Ἱεροκρίσιας.

Διότι καὶ τοῦ Δόγου καὶ τοῦ πάπα τὰ συμφέροντα συνετεκτίζοντο. Ὁ μὲν πάπας διὰ τῆς Ἱεροκρίσιας ἐπεδίωκε τὴν εἰς τὰς θελήτης αὐτοῦ ὑποταγὴν τῆς Βενετίας, τῆς κραταῖς τότε καὶ μεγαλουργοῦ καὶ διὰ τῆς Βενετίας τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς περὶ συνενώσεως πάσης τῆς Ἰταλίας ἰδέας, ὃ δὲ Δόγης ἐπεθύμει τὴν Ἱεροκρίσιαν δύνως ἔχη αὐτὴν ἔστισμα καὶ δραγανὸν πολιτικὸν εἰς τὰ περὶ τυραννίδος σχέδια αὐτοῦ. Ἀλλ' ἡ γερουσία, τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας θηρεύουσα, παρεδέχθη μὲν τὴν Ἱεροκρίσιν, ἀλλὰ τοσοῦτον στενῶς περιόρισε διὰ ψηφίσματος τὴν δικαιοδοσίαν αὐτῆς, καὶ τοσοῦτην ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ δικαστηρίου ἐπερψυχάρχη ἔξουσιαν, ὥστε καὶ τοῦ πάπα καὶ τοῦ Δόγου αἱ ἐλπίδες ἐξ ὀλοκλήρου ἐμματιαθίσκεν. Πρὸς δὲ, χάριν τῶν ἐμπορικῶν τῆς πολιτείας συμφερόντων, δ' ἵδιος ἄρθρος τοῦ αὐτοῦ Ψηφίσματος ἀπῆλλαξε πάσης καταθλώσεως τῆς Ἱεροκρίσιας τούς τε Ἑλληνας καὶ τοὺς Ἰουδαίους, τοὺς ἐν Βενετίᾳ παρεπιδημούντας, καὶ ἐν γένει περιώρισε τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ δικαστηρίου εἰς μόνην τὴν καταδίωξιν τῆς αἱρέσεως, εἰς τὴν στενωτέραν καὶ θρησκευτικὴν σημασίαν τῆς λέξεως ἐννοουμένης.

Ἄλλ' ἐνθὲ ἐν τῇ ἄλλῃ Εὐρώπῃ ἡ Ἱεροκρίσις, ἡ ἐντελῶς ἀπεσκορακίσθη ἢ δλίγην ἔλαβε τὴν ὑπόσειν, ἐν Ἰσπανίᾳ δύμας καταγόντιον ἐθράμβευσε θράμβον. Ἐν Ἰσπανίᾳ ἐγκαταστάσσα ἀπὸ τοῦ ἔτους 1232 καὶ ὑπὸ φρανκικῶν ἡγεμόνων ἐπισήμως ἀναγνωρισθεῖσα, ὑποστηριχθεῖσα μάλιστα μετὰ ζήλου θρησκομανοῦς, εὑρύτατον κακουργιῶν ἐνρε στάδιον. Ἐν Ἰσπανίᾳ ἐπληθεν Ἰουδαίων καὶ Μωαμεθινῶν, ἀνθρώπων βιομηχάνων καὶ φιλοτιχών. Τὸ αἷμαθόρον τῆς Ἱεροκρίσιας θηρίον εὗρε τοιφῆν ἀρθρονον καὶ αἱ διπάσιοι τῶν ἔργων τῆς πίστεως (1)

φλόγες πανταχοῦ τῆς χρονικήτοις ταῦτης ἀνέλαμψαν. Σργχαὶ θάνατος διὰ πυρὸς, ἐγκακθεῖσεις, ἀπάνθρωπη βασινίστηκε, καίσεις δημόσιας νεκρῶν πρὶν τοῦ θανάτου ἢ καὶ μετά θανάτου εἰς πυρὸν καταδικασθέντων, ἐρημώσις ἐπαρχιῶν ὄκληρων, ἐξορίαι διολοκλήρων λαῶν, ἵδιον τὸ σύνθημα τῆς Ἱεροκρίσιας σύνθημα φρικῶν, εἰς Ἰσπανία πραγματοποιηθέν. Ἀλλ' ὅπως λάσπη τῆς ἰδέαν τὸν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτη ἀπενθύωτων τῆς Ἱεροκρίσιας ἐξετάσεως κακουργημάτων, παραχέτομεν ἐνταῦθα ἴστορικὴν συγκεφαλίσιων τῶν κυριωτέρων, ἀτινάσιον· ἡ ἐν ἑτεροιδίᾳ 1492 ἔζησις τὸν Ιουδαίων, ἡ τῷ 1502 ἐπισυμβάστηκε ἀπέλασις τῶν Μαύρων τῆς Γρεναδῆς καὶ ἡ ταύτας ἐπακολούθησα τῷ 1609 ἐκδιώξις τῶν Μαύρουσίων. Οἱ τρεῖς δὲ οὖσι: ὑπερορισμοὶ ἀφήρεσαν ἀπὸ τὴν ἔφορον τὴν Ἰσπανίαν ὑπὲρ τὰ 4 ἑκατομμύρια κατοίκων πλουσίων καὶ βιομηχάνων. Πρὸς τούτοις ἀπὸ τοῦ 1481 μέχρι τοῦ 1808 ἀριθμοῦνται 34,658 ἔνθρωποι κατέντες ζῶντες, 18,049 κατέντες νεκροί, καὶ 288,214 εἰς δεσμὸν καταδικασθέντες. Τα ἀποτρόπων ταῦτα ποσά ὁ θηριώδης μέγχης Ἱεροκρίστης: Τορκουεμάδης; ἐν διαστήματι δικαζέεις ἐτῶν ηὔησε κατὰ δέκα μὲν χιλιάδες δικαιοσίους εἰκοσι κατέντες ζῶντας, καθ' ἕτερης χιλιάδες δικαιοσίους τεσσαράκοντα κατέντες νεκροί, καὶ κατ' 97,371 φυλακισθέντας.

Απὸ τῆς Ἰσπανίας τὴν θανατηρέων τῆς Ἱεροκρίσιας μάλιστα μετεθόητο διὰ Φιλίππου τοῦ Β'. εἰς ἀπότελες τὰς ὑποτελούσας αὐτῷ χώρας, ἢ τοις εἰς Σικελίαν μὲν τῷ 1342, εἰς τὰς Κάτω δὲ Χώρας τῷ 1566, εἰς Σαρδηνίαν δὲ, εἰς Λίγαν, εἰς Κρητήνα καὶ Μεξικὸν τῷ 1570.

Ἐν δὲ τῇ Πορτογαλλίᾳ εἰσαχθεῖσα μὲν τῷ 1526 διὰ πλαττῆς τὸ πάπικον Παύλου τοῦ Δ'. πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννην τὸν Γ'. ἐπιστολαῖς, διὰ μοναχῆς τις παρουσίας, μετὰ ταῦτα δὲ ἐπικυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἀγίου πατρὸς, τὰ αὐτὰ οἶτεν Ἰσπανία διέπρεξε κακουργήματα, καὶ ἐν Πορτογαλλίᾳ μετεβιβάσθη εἰς Ἰνδίκην καὶ τῷ 1536 ἐν Γόρᾳ ἐστησε τὴν καθεδράν αὐτῆς πρὸς καταθλώσιν τῶν Ιουδαίων, τῶν δικαιορυθμούντων καὶ τῶν μωχεύσκεν.

Οὕτω πανταχοῦ, ὅπου ἡ τοῦ παπιτημοῦ χειρ ἐζετείνετο, δικαιοπαχεῖς διάχυμων τῆς Ἱεροκρίσιας ἐπιπέντε ὅλους αἰῶνας ἐμπάτεις τὴν ἀνθρωπότητα, πρόρκτον μὲν λαζῶν τὴν καταργήσιν τῶν κατὰ τὴν δυτικὴν Εὐρώπην αἱρέσων, σκοτὸν δὲ, ἐδῶ μὲν τὴν διὰ τὸν λαζὸν ταπείνωσιν τῶν βασιλέων, ἐκεῖ δὲ τὴν διὰ τὸν βασιλέων κατεύθυντι τοῦ λαζοῦ, καὶ πανταχοῦ τὴν προδότικὴν κραταίωσιν τῆς δυνάμεως τῆς παπικῆς. Ἀλλ' ἡ κυριωτέρα βάσις, ἐφ' ἣς τὸ ἀνόσιον τὰς Ἱεροκρίσιας οἰκοδόμημα ἐθεμελώθη, ἦν δὲ φρανκικός καὶ ἡ πύρλωσις τοῦ λαζοῦ, τὴν στερεώσιν τῶν ὅπιον ὡς ἔργον ἤτοι περισπούδαστον δικαιοπισμός. Οὕτω, ἀμα τὰ σκότη τῆς ἀμαθείας διεκδιήσκεν καὶ ἐδει-

κακοῦργος τὸν διὰ πυρὸς θάνατον τῶν ως ἀπίστων καὶ αἱρέτικῶν καταθλίσθεντων θυμάτων.

(1) Ξέργον πίστεως (auto-da-fé) ὠνόμαζον τοῦ

ειδαιμονία διεσκεδάσθη, ἅμα ἡ θεσπεσία τοῦ πολιτισμοῦ δὰς ἀνέλαμψε κατὰ τὴν ἑσπερίαν Εὐρώπην, πανταχοῦ βλέπομεν τὴν ἱεροχρισίαν ὥσει ἀτμὲν διαλυομένην. Ὁ δέκατος ὅγδοος αἰώνι ἐσήμανε τὸν κώδωνα αὐτῆς τὸν ἐπικήδειον, καὶ ὁ μέγας Ναπολέων τὴν κατεβίβασεν εἰς τὸν τάφον. Ναὶ, παρῆλθεν δὲ καταχθόνιος δαίμων, ἀλλὰ τρομερὰ ἵχνη ἀφῆκεν ὅπισαντον. Φρικῶδεις καὶ αἱματηρὰς κατέγει ἐν τῇ ἱστορίᾳ σελίδας, καὶ ἡ ἐποχὴ ἡ αὐτοῦ μόνην ἀδελφὴν εύρισκει τοῦ Νέρωνος τὸν ἐποχήν.

Μυριάδες ἀνθρώπων προστρέψθησαν παρ’ αὐτῆς ὀλοκαυτώματα εἰς τὸν βωμὸν τοῦ φραντισμοῦ καὶ τοῦ συμφέροντος τῇ παπικῇ ἀπλοστίᾳ, μυριάδες ἀνθρώπων καταρασθέντων ἐν τοῖς βασανοῖς καὶ τοῖς φρικτοῖς αὐτῶν μαρτυρίοις καὶ τὴν ἀνθρωπότητα τὴν ἀδιάφορον εἰς τὰ παθήματα τῶν καὶ αὐτὸν ἴσως τὸν Θεὸν, ἐν ὄντος τοῦ ὅπιου ὑπέφερον! Ἀνθρωποι ἀθωάτατοι, εὐσεβέστατοι, χριστιανικώτατοι, ἀνθρωποι κινήσαντες ἢ τὸν φθόνον ἢ τὸν φόβον, ἢ τὴν ἀπλοστίαν σταυροφόρου τινὸς κακούργου, ἐμηνύοντο ἐνώπιον τοῦ τρομεροῦ δικαστηρίου ὡς αἱρετικοί, ὑπεβάλλοντο εἰς βασανιστήρια φρικτὰ καὶ ἡ ὡμολόγουν αἱρετικοὺς ἔχοντος ὑπὸ τοῦ ἀλγούς παραφερόμενοι, καὶ ὡς τοιοῦτοι ἀπέθνησκον τὸν διὰ πυρὸς θάνατον, ἢ δὲν ὡμολόγουν καὶ πάλιν ἔξπενον ἐν τοῖς μαρτυρίοις. Πόσαι μὲν γυναῖκες ἢ παρθένοι ἀγναὶ τὴν αἰσχροπάθειαν κινήσασαι τῶν ἀγρίων ἱερεζεταστῶν ἢ τῶν παρ’ αὐτοῖς ἰσχυόντων, ἀσπιλοὶ περιστεραί, δὲν ἐπέταξαν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Θεοτόκου! Πόσοι δὲ ἀνθρωποι ἀλλοι, εὐσεβεῖς, κατὰ τὰ πατροπαράδοτα αὐτῶν ἔθιμα, λατρευταὶ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐνὸς καὶ μόνου καὶ ἀληθοῦς, μόνον ἔγκλημα ἔχοντες ὅτι ἔτυχον παραλαβόντες παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν θρησκείαν ἄλλην, ἢ τὴν χριστιανικὴν, πόσοι, λέγομεν, αὐτῶν, ἀντὶ νὰ πολεμηθῶσι τὴν ψυχὴν διὰ τῆς τοῦ Εὐαγγελίου ἀκαταμαχήτου ἀληθείας καὶ μόνης, καὶ οὕτως ὁμοιογήσωσιν ἴσως αὐτὴν, δὲν ἐπολεμήθησαν, δὲν ἐβισανίσθησαν ἀπανθρώπως τὸ σῶμα καὶ δὲν ἀπέθανον καταρώμενοι τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Χριστοῦ τοῦ παραγγείλαντος ἀγαπὴν τοὺς ἔχθρους; καὶ εὐλογεῖν τοὺς καταρωμένους,—οὐδέποτε ὅμως εἰσακούσθεντος!

Αλλὰ ποῦ ἐν τῷ παπισμῷ ίδέα εἰλικρινῆς, εἰλικρινῆς χριστιανικῆς ίδέας; πότε; Πῶς; Ἐκκλησία περιβεβλημένη ἔζουσίαν πολιτικὴν, ἀρνίον ἐν μέσῳ λύκων, ἐποφθαλμιώντων τὴν κτῆσιν αὐτῆς, πῶς δύναται νὰ βαδίσῃ ἐπὶ τῆς εὐθείας καὶ ἀπαρακαλύπτου ὅδον, ἢν ἔχαραξεν αὐτῇ δὲν δύναται νὰ βαδίσῃ τὸν τάφον τοῦ κόσμου; πῶς δύναται, μετ’ ἀνθρώπων ίδιοτελῶν εἰς πολιτικὸς εἰσερχομένη σχέσεις, ίδιοτελῆς νὰ μὴ γίνη καὶ αὐτῇ, προστριβομένη πρὸς ἀνθρώπους εἰς οὓς τὸ ῥάδιουργεῖν, τὸ πολιτικῶς ἔχαπατχν θεωρεῖται ὡς ἀρετή, πῶς δύναται καὶ αὐτὴ νὰ μὴ γίνη ῥάδιουργος καὶ ἀπατεών, ἀφοῦ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς δύναμιν δὲν παραιτεῖ; Ἡ, εἰκῇ καὶ μάτην λοιπὸν δὲν Χριστὸς εἶπεν « ὁ βουλόμενος ἔμοι ἔχολουσθεν ἀπαρνησάσθω ἐμαυτῷ » σημαίνων

βιβλίως τὴν ἐκκλησίαν; Διότι πῶς ἄλλως δυνάμεθα νὰ ἔξηγήσωμεν τοῦτο, ἐὰν δὲν θέλωμεν νὰ περιπέσωμεν εἰς τὴν πλάνην σχολαστικῶν τινῶν, οἵτινες, κατὰ γράμμα ἔξηγήσαντες τὸ παράγγελμα τοῦτο, ἐδογμάτισαν ὅτι δὲ Θεὸς ἀπεραθήκη κατὰ τοῦ κοινωνισμοῦ τῶν ἀνθρώπων; Ἡ, ἀν παραδεχθῶμεν ὅτι δὲ Σωτὴρ, εἰπὼν τὸ φῆμα ἐκεῖνο, ἀπέβλεπε πρὸς ἀπαντας τοὺς ἀνθρώπους, ἐαυτὸς δὲ ἐσήμανε τὴν κενοδοξίαν, τὸ ἴδιον ἑκάστου λεπτολόγον συμφέρον, κατὰ ποσάκις μείζονα λόγον δὲν πρέπει νὰ ἀποθέσῃ ταῦτα ἡ Ἐκκλησία, ἡ ἀναδευθεῖσα διπλοῦν καθῆκον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ως μέλος τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ ως ταύτης πνευματικὸς ὁδηγός;

Αλλὰ μεταξὺ παπισμοῦ [1] καὶ χριστιανισμοῦ, τί κοινόν; Οὐδέν! Ἡ ειδύτης, ἡ αὐταπάρηνης είναι τὸ σύμβολον τούτου, ἡ δολιότης, ἡ πλεονεξία τὸ σύνθημα τοῦ ἑτέρου. Οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ πρώτου συγκατανεύει νὰ κρεμασθῆ ἐπὶ στυροῦ ἀτιμωτικοῦ ὅπως σώση τοὺς ἀνθρώπους, ἐνῷ δι’ ἐνὸς νεύματος τῆς χειρός του ηδύνατο εἰς κονίαν νὰ μεταβάλῃ τὸν κόσμον, δὲ σατράπης τοῦ δευτέρου σφαγιάζει ὑπὲρ τοῦ ἴδιου συμφέροντος μυριάδας ὁμοίων του.

Αλλὰ συναισθανθεὶς τὰ ἴδια αὐτοῦ ἀνομήματα καὶ ἀναγνωρίσας τὴν κατάργησιν τῆς ἱεροχρισίας, ἔξεκλινεν ἀραδιπαπισμὸς τῆς ἀσεβοῦς ὁδοῦ ἐφ’ ἡς μέχρι τοῦδε ἐπορεύθη, ἐτράπει καὶ ἤδη πρὸς εἰλικρινῆ καὶ ἀφιλοκερδῆ τῆς ἀποστολῆς του, ὡς Ἐκκλησίας, ἐκπλήρωσιν; Ἀποκριθῆτε σεῖς, θύματα νεασφαγῆ τῆς ὡραίας πλὴν δυστυχοῦς Ἰταλίας, ὑψώσατε τὴν φωνὴν σας οἱ διαφυγόντες τὴν σφαγὴν τοῦ 1849, οἱ ως Ιουδαῖοι διεσκορπισμένοι κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν!

Πρὸς τί ὅμως νὰ ἐπικαλῶμαι ἐνταῦθα μαρτυρίας τοῦ παρελθόντος; μήπως καὶ σήμερον ἔτι δὲν βλέπομεν τὸν παπισμὸν ὑποκινοῦντα ἐν τῇ Εὐρώπῃ πόλεμον θρησκευτικὸν, ἀνασκαλεύοντα λησμονημένα θρησκευτικὰ πάθη; (2)

Πλημμελὲς κατὰ τὰς ἀρχαὶς του, πλημμελῆ ἐβάδισε τὸ Βατικάνον δόδον, ἐκαπταλεύθη τὸ θεῖον τοῦ Χριστοῦ αἷμα καὶ κατέστησε τὴν θρησκείαν αἰσχρὸν ὅργανον πολιτικῶν ῥάδιουργιῶν. Τοιαύτη πορεία τοῦ παπισμοῦ μέχρι τοῦδε καὶ τοιαύτη

(1) Παπισμὸν λέγοντες δὲν ἐννοοῦμεν τὸ δυτικὸν δόγμα ὅπερ σεβόμεθα ἐν γένει μὲν ὡς θρησκείαν, ίδια δὲ ὡς ὀλιγώτερον πάντων τῶν ἄλλων παραλλάσσον τοῖς ἡμετέροις, ἀλλ’ ἐννοοῦμεν τὴν διοίκησιν τῆς παπικῆς Ἐκκλησίας, τὸν πάπαν αὐτὸν ὡς πολιτικὸν ἄρχοντα.

(2) Ανεκοινώθη ἐσχάτως διακήρυξίς τις τοῦ Πάπα προσκαλοῦντος τοὺς σχισματικοὺς δρθοδόξους καὶ πάντας τοὺς ἄλλους αἱρετικοὺς, συνελθόντες πλέον εἰς ἑαυτοὺς νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν δυτικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλ’ ἡ γελοία διακήρυξις αὐτῇ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Εὐρώπῃ ἐκίνησε τὴν ἀγανάκτησιν τῶν εὑφορούντων.

τη, ἀνάφεθη, ἔσεται αἰωνίως, διότι τοιαύτη ἡ φύσις, ή τάξις αὐτοῦ.

Άλλα τελευτῶντες δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀποδώσωμεν δίκαιον ἔπαινον εἰς τὴν καθήμαξ; ἐκκλησίαν. Ναι, χαῖρε, πρωτότοκε καὶ γνησία θυγάτηρ τοῦ Χριστοῦ, χαῖρε Ἱερά κιβωτὸς ἐν ἣ ἀσπιλος διετηρήθη ἡ θρησκεία τοῦ Θεανθράπου! Χαῖρε διότι πιστῶς ἐξεπλήρωσες μέχρι σήμερον τὴν Ἱερὰν ἐντολήν σου, ἀντεπροσώπευσες τὴν χριστιανικὴν ισότητα ἐν τῇ κοινωνίᾳ, παρέσχες τοὺς λειτουργούς σου ὑπογραμμὸν χριστιανικῆς ἀρετῆς, ἐπροστάτευσες τὸν ἀσθενὴν κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ διὰ τῶν ὅπλων τοῦ δικαίου καὶ τοῦ καθήκοντος καὶ πάντοτε τὴν ψυχήν σου ἔθηκας ὑπὲρ τῶν προβάτων!

Π. Γερακάκης.

ΠΟΙΗΣΕΙΣ.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΠΤΑΝΤΑ ΑΓΓΕΛΟΝ ΜΟΥ.

*Εἰς τὰ Χερούβιμ
Μ' ἔρα γλυκὸ χαμόγελο
Τὴν ψυχήν της ἔχαρισε!*

Ἄστραψες μόλις εἰς τὴν γῆ,
Κόρη, Ἀθηνᾶ μου ἀγαπητὴ,
Σὲ εἶδε, σὲ ἡγάπησε ὁ Θεὸς,
Ἐμάξ...; τὸ δάκρυ. ὁ σεναγμός!

Τὸ Παράπορον τῆς Μητρέος της!

1
Σήκω, παιδάκι μου,

Σήκω, Ἀθηνᾶ μου,

Γιατὶ ἀπαράτησε,

Τὴν ἀγκαλιά μου;

2

Ωχ! ξύπνα, κι' ἀνοίξε

Τὰ ὥρατα μεγάλα

Μάτια σου, Κόρη μου

Γέλασε ως τ' ἄλλα.

3

Ἀγγελοκάμωτα

Μικρὰ παιδάκια,

Ἄπλωσες ἀγάπη μου

Τ' ἀχνὰ χεράκια.

4

Ξύπνηστο, Δέσποινα

Γλυκιά Παρθένα!

Τόχῳ μονάκριβο

Ξύπνησο, ὀμίνενα!

5

Ωχ φῶς μου! πέστε μου

Ποιδὲς το' ἔχει βάλλει,

Στεφάνη ρόδιγο

'Σ τ' ὥρατο χεφάλι;

6

Κάτω, τὰ λούλουδα,

Δὲν εἰν' καλὸς,

Σεῖς νὰ πλαγιάζετε

Μὲ τὸ μωρό.

7

Πῶς κλαίεις ή μανοῦλα της

Ποιὸς τοῦ τὸ λέει;

Όχι: παιδάκι μου

Γιατὶ θὰ κλαίει!

8

Μήπως ἀρπάξανε

'Απ' τὸ βυζὲ της

Τὸ κανακάρι της

Τὴν παντοχή της;

9

Εύπνησσ, τέκνο μου,

Παρηγοριά μου,

Σήκω καὶ πλάγιασσε

'Σ τὴν ἀγκαλιά μου.

10

« Πώς θέλεις, μάνα μου,

Νὰ σου ξυπνήσω,

Καὶ νάρθω, ετ' ἄχαρο

Κ' ἔρμο βυζὲ σου;

11

Πόλχω τρογύρω μου

Μύρια ἀγγελούδια,

Ποῦ μ' ἀποκοιμησαν

Μὲ τὰ τραγούδια.

12

Δροσιάς καὶ λούλουδα

Χρυσᾶ στολίδια,

Γλυκᾶ λαλούμενα

Ωραῖα παιγνίδια!

13

Κι' ὅσα ἔχουν θέλγυπτρα

Τὰ οὐράνες αἱ μέρη,

Όλα ἡ ψυχοῦλα μου

Σήμερα καίρει!

14

Ωχ! η ταλαιπώρη!

Πούθε παιδί μου

Θὰ βρῆς γλυκύτερο

Άπ' τὸ φιλί μου;

Α. ΜΑΝΟΥΣΟΣ.

ΗΘΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΠΕΡΙ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

(Συνέχεια ἴδε φυλλάδιον 30)